

En hållbar socialtjänst på Gotland

Fastställt av socialnämnden
Framtagen av socialförvaltningen
Datum 2026-10-22
Gäller 2026-2028
Ärendenr SON 2026/86
Version [1.0]

En hållbar socialtjänst på Gotland

Innehåll

1. Inledning	2
1.1 Bakgrund	2
1.2 Syfte.....	2
1.3 Effektmål	3
1.4 Projekt mål	3
2. Styrning och ledning.....	3
2.1 Projektägare.....	3
2.2 Projektledare.....	3
2.3 Projektstyrgrupp	3
2.3 Sammanhållande projektgrupp	4
2.4 Intressenter	4
2.5 Beslutspunkter	4
3. Beskrivning och avgränsning	4
3.1 Projektbeskrivning	4
3.2 Kopplingar till andra projekt och avgränsningar.....	5
4. Projektorganisation.....	5
5. Planer	6
5.1 Tids- och aktivitetsplan	6
5.2 Kommunikationsplan.....	6
5.3 Riskanalys.....	6
5.4 Utvärderingsplan	6
6. Ekonomi	7
6.1 Finansiering.....	7
6.2 Kodsträng	7
7. Projektdokumentation och rapportering.....	7
7.1 Projektdokumentation	7
7.1 Löpande rapportering.....	7
7.2 Överlämning av resultat	7

8. Underskrift.....8

1. Inledning

1.1 Bakgrund

20 maj 2025 fattade riksdagen beslut om ny socialtjänstlag (Socialtjänstlag 2025:400) som trädde i kraft 1 juli 2025. Den nya lagstiftningen ska skapa tydlighet och bättre styrning och juridiska förutsättningar att möta samhällets utmaningar gällande förändringar i demografi och målgrupper. Intentionen är en modern lag som möjliggör omställning mot en mer flexibel, planerad och hållbar socialtjänst. Fokus ligger på att socialtjänsten ska vara lätt tillgänglig, arbeta förebyggande och vara kunskapsbaserad. Detta ställer krav på kommunerna att samordna, planera och skapa förutsättningar för att uppnå lagens intentioner mot en mer flexibel, planerad och hållbar socialtjänst.

Inför 1 juli 2025 har planering och arbete genomförts inom socialförvaltningen Region Gotland för att administrativt anpassa och förbereda verksamheterna inför ny lagstiftning. Det har bland annat inneburit ändring i delegationsordningar, verksamhetssystem, informationsmaterial och blanketter. Introduktionsmaterial kring ny lag med tillhörande diskussionsunderlag har spridits till alla verksamheter i egen och enskild regi under januari 2025.

Förvaltningen har under våren 2025 genomfört en nuläges- och behovsanalys baserat på ett skattningsverktyg framtaget av Sveriges kommuner och regioner (SKR). Analyserna syftade till att tydliggöra hur nuläget ser ut i förhållande till de målområden som ny socialtjänstlag ställer krav på. Skattningsarna har delats upp i åldersspannen barn och unga, vuxna och äldre och utförts enligt anvisningar från Socialstyrelsen och SKR. Resultatet av analyserna har gett förvaltningen möjlighet att synliggöra nuläge, behov och utvecklingsområden i förhållande till olika målgrupper där det idag saknas eller är bristfälligt med insatser/stöd. Vidare har resultatet utgjort underlag till förvaltningens prioritering av aktiviteter framåt. Nationella aktörer som Socialstyrelsen och SKR tydliggör att omställningen är långsiktig och att det kommer krävas långsiktiga planering och ihållande arbete för att jobba på det sätt som ny lag ställer krav på.

Projektet *En hållbar socialtjänst på Gotland* initierades i samband med att ny lagstiftning började gälla från 1 juli 2025. Projektet behövs för att på ett strukturerat sätt styra, driva och samordna arbetet och därmed skapa förutsättningar till konkret utvecklingsarbete.

1.2 Syfte

Syftet med projektet är att hjälpa socialtjänsten att ställa om och utvecklas utifrån den nya socialtjänstlagen som börjar gälla den 1 juli 2025. Projektet ska möjliggöra att idéer och analyser om hur socialtjänsten fungerar idag omvandlas till praktiskt arbete som leder till en mer förebyggande, jämställd, lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Målet är att Region Gotland ska kunna leva upp till lagens intentioner och ge bättre stöd till invånarna och på ett hållbart sätt leva upp till visionen *"En förebyggande socialtjänst – lätt att nå, lätt att förstå"* – år 2028 och in i framtiden.

1.3 Effektmål

- Att socialtjänsten arbetar förebyggande och att hjälpbehoven förskjuts.
- Att socialtjänstens verksamheter upplevs lätt tillgängliga utifrån olika behov.
- Att samtliga verksamheter inom socialförvaltningen ska känna till att socialtjänsten ska arbeta kunskapsbaserat och ha kännedom om vad det innebär. Samt utveckla kunskapsbaserade arbetssätt för en långsiktig kvalitetshöjning.
- Att samtliga verksamheter inom socialförvaltningen har kännedom om samt har implementerade arbetssätt som ökar jämställdheten. Ta fram och implementera arbetssätt för socialförvaltningens jämställdhetsarbete
- Att socialtjänsten bedrivs hållbart genom att långsiktigt kunna tillgodose brukarnas behov med ekonomi i balans och en god arbetsmiljö för medarbetare och chefer.

1.4 Projekt mål

1. Att planera och genomföra konkreta insatser inom de fyra målområdena:
 - **Förebyggande arbete**; *inkludera och prioritera identifierade behov, identifiera nya behov, prioritera aktiviteter, genomföra och implementera.*
 - **Jämställdhet**; *inkludera och prioritera identifierade behov, identifiera nya behov, prioritera aktiviteter, genomföra och implementera.*
 - **Lätt tillgänglig socialtjänst**; *inkludera och prioritera identifierade behov, identifiera nya behov, prioritera aktiviteter, genomföra och implementera.*
 - **Kunskapsbaserat arbetssätt**; *inkludera och prioritera identifierade behov, identifiera nya behov, prioritera aktiviteter, genomföra och implementera och avimplementera.*
2. Att öka kunskapen och engagemanget hos medarbetare, chefer och samarbetspartners kring den nya lagen och dess betydelse.
3. Att ta fram en struktur för hur vi inkluderar medborgarnas röster och kunskap i utvecklingen av en hållbar socialtjänst.
4. Att säkerställa att förändringsarbetet blir långsiktigt hållbart – även efter att projektet är avslutat år 2028

2. Styrning och ledning

2.1 Projektägare

Marica Gardell, socialdirektör

2.2 Projektledare

Karin Film, projektledare

2.3 Projektstyrgrupp

Marica Gardell, socialdirektör

Therese Thomsson, myndighetschef MYN

Hanna Ogestad, avdelningschef IFO

Katarina Lavergren, avdelningschef OOF

Kristina Pajuäär, administrativchef ADM

Öystein Berge, kvalitetschef KOU

2.3 Sammanhållande projektgrupp

Karin Filhm, projektledare (KOU)

Robin Björkas, utvecklingsledare (KOU)

Linnea Hein, utvecklingsledare (KOU) medverkar vid behov kopplat till Lärprocessen

Moa Ferm, Projektkommunikatör (ADM)

Eva Hall, processledare (IFO)

Ellinor Björkman, verksamhetsutvecklare (MYN)

Michael Källström, verksamhetsutvecklare (OOF –representerar utförare)

2.4 Intressenter

Regionstyrelseförvaltningen (RSF)

Samverkansstrukturen (HSF, SOF, UAF)

Samverkansform för socialvälfärd (Region Gotland)

Forum för socialvälfärd (hela Gotland)

Koncernledningsgruppen (KLG)

Brukare/medborgare,

Brukar-/intresseorganisationer

Medarbetare

Fackliga organisationer

Civilsamhället

2.5 Beslutspunkter

- Godkänna projektdirektiv (BP1)
- Godkänna projektplan (BP2)
- Godkänna slutrapport (BP3)
- Beslut om att avsluta projektet (BP4)

3. Beskrivning och avgränsning

3.1 Projektbeskrivning

En hållbar socialtjänst på Gotland utgör den samlade projektstrukturen för de delprojekt och aktiviteter som genomförs inom ramen för omställningen till den nya socialtjänstlagen. Projektets prioriterade utvecklingsområden har identifierats genom socialförvaltningens läges- och behovsanalyser från 2025.

Projektet är organiserat utifrån fyra övergripande huvudområden: barn och unga, vuxna, äldre samt övergripande. För varje område har en nulägesbeskrivning tagits fram tillsammans med identifierade utvecklingsbehov och mål som beskriver den önskade förflyttningen och de effekter som ska uppnås. Utifrån analyserna inom respektive huvudområden har socialnämnden och förvaltningen pekat ut de områden som bedömts vara mest angelägna att utveckla. De prioriterade områdena har sedan konkretiserats i delprojekt och aktiviteter kopplade till socialtjänstens målområde (Se bilaga 1). Vissa delprojekt och aktiviteter var redan initierade vid projektets start, medan andra kommer att påbörjas successivt under projektperioden. Projektet genomförs under perioden september 2025 till december 2028.

3.2 Kopplingar till andra projekt och avgränsningar

Förberedelserna inför den nya socialtjänstlagen har utgått från den nationella inriktningen där nationell politik, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt Socialstyrelsen beskriver lagstiftningen som en del av samhällets bredare omställning mot en långsiktigt hållbar social välfärd. Den nya socialtjänstlagen ska inte ses som en enskild lagreform, utan som en del av de förändringar som krävs för att möta framtidens behov och samhällsutveckling.

Omställningen ligger väl i linje med andra pågående nationella reformer och utvecklingsarbeten, såsom omställningen till god och nära vård samt den kommande samsjuklighetsreformen. För att skapa förutsättningar för en hållbar social välfärd behöver hela regionen vara involverad i omställningen och samverkan mellan regionen myndigheter, civilsamhälle och andra samhällsaktörer stå i centrum.

4. Projektorganisation

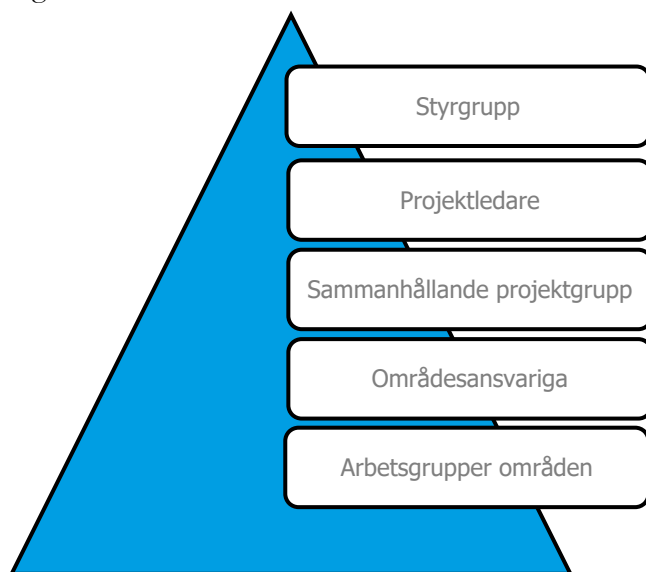
Projektet organiseras med styrgrupp och projektledare som ansvarar för att leda och driva arbetet med omställningen. Projektledaren har även en samlande funktion och varje delprojekt inkluderat aktiviteter inom de olika målområdena följs upp av projektledaren.

Projektet har en sammanhållande projektgrupp. Gruppen, som utses av styrgruppen, träffas regelbundet för att säkra samarbete, framdrift och informationsdelning. I gruppen deltar alltid projektledare och projektkommunikatör.

För respektive identifierad område/aktivitet finns områdesansvarig chef som ansvarar för att planera, samordna och driva arbetet inom sitt område.

Arbetsgrupper startas upp löpande utifrån behov.

De områden där socialförvaltningen har egen drift har styrning från projektets styrgrupp. Områden som har styrning från operativ samverkansledning (OSL) drivs gemensamt i samverkan mellan Socialförvaltningen, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Utbildning- och arbetslivsförvaltningen

5. Planer

5.1 Tids- och aktivitetsplan

Version 1 - Se bilaga 1.

5.2 Kommunikationsplan

Version 1 - Se bilaga 2.

5.3 Riskanalys

Version 1 – Se bilaga 3.

5.4 Utvärderingsplan

Projektet kommer att följas upp och utvärderas genom flera kompletterande aktiviteter för att säkerställa att utvecklingsarbetet bidrar till önskade resultat och förflyttningar över tid. Utöver uttalade aktiviteter för utvärdering behöver hänsyn tas till att nyttan av genomförda insatser kan ge positiva effekter för andra verksamheter och samhällssektorer. Samtidigt innebär omställningen en utmaning i att utveckla och stärka tidiga insatser parallellt med arbetet att säkerställa kapacitet och kvalitet i insatser för personer med omfattande och komplexa behov. Vidare kan Gotlands geografiska förutsättningar medföra högre kostnader för vissa förebyggande insatser, eftersom möjligheterna att använda samverkansavtal och gemensamma lösningar med andra kommuner är begränsade.

1. Ekonomisk uppföljning och uppföljning av genomförda aktiviteter

En uppföljning kommer att genomföras för att följa såväl ekonomiska förutsättningar som genomförandet av aktiviteter inom projektet. Uppföljningen omfattar dels en bedömning av i vilken utsträckning tillförda medel bidrar till genomförande och utveckling inom de områden som identifierats i aktivitetsplanen, dels en analys av utvecklingen över tid genom Kostnad Per Brukare (KPB). För den senare delen anlitas Ensolution för att genomföra återkommande analyser baserade på KPB-data.

2. Skatta läget 2026

Under hösten 2026 kommer socialförvaltningen att genomföra en ny skattning med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) självskattningsverktyg *Skatta läget*. Verktöget användes första gången under 2024 som ett underlag för läges- och behovsanalysen inför den nya socialtjänstlagen och omställningsarbetets start. Genom att genomföra skattningen på nytt skapas förutsättningar att jämföra resultaten över tid och följa utvecklingen av omställningsarbetet. Parallellt genomförs även en kommunövergripande skattning.

3. Förvaltningsgemensam läges- och behovsanalys

Med utgångspunkt i resultaten från *Skatta läget* 2026 planeras en förvaltningsgemensam läges- och behovsanalys under våren 2027. Analysen utgör en halvtidsavstämning av projektet och ska ge underlag för fortsatt prioritering, planering och styrning av omställningsarbetet.

4. Slutrapport

Vid projektets avslut sammanställs en slutrapport som redovisar projektets

genomförande, resultat och effekter. Rapporten baseras på ekonomisk uppföljning, invånarenkäter, resultaten från *Skatta läget* samt den kommunövergripande skattningen och ska utgöra underlag för fortsatt utvecklingsarbete efter projektperiodens slut.

6. Ekonomi

6.1 Finansiering

Projektet finansieras inom ramen för ordinarie verksamhet inom socialförvaltningen samt med statsbidrag för omställning till ny socialtjänstlag. Statsbidraget utgår från Förordning (2025:1256) om statsbidrag för en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Regeringen har aviserat att statsbidrag för omställning planeras från 2025–2028. Fördelning av statsbidrag görs av förvaltningsledning och kan justeras under projektiden då statsbidragen kan komma att justeras genom förordning under projektiden.

6.2 Kodsträng

Ansvar	Organisation	Konto	Verksamhet	Aktivitet
4020	5200103			

Objekt	Projekt	Komponent		
	46001			

7. Projektdokumentation och rapportering

7.1 Projektdokumentation

Arbetsmaterial läggs på Teamsytan SOF-En hållbar socialtjänst på Gotland 2509. Projektdirektiv, projektrapport och andra relevanta dokument av bevarandevärde läggs i W3D3. Projektledaren ansvarar för att det läggs in i W3D3 i ärendet SON 2026/86.

7.1 Löpande rapportering

Återrapportering sker löpande till styrgruppen. Återrapportering till förvaltningsledning sker återkommande. Rapportering till socialnämnden sker vid informationsnämnderna i maj och november.

7.2 Överlämning av resultat

Resultat överlämnas till projektägaren vid projektets avslut.

8. Underskrift

Projektplanen ska skrivas under av såväl projektledaren som projektägaren.

Datum Klicka eller tryck här för att ange datum.

Underskrift Projektägare

Underskrift Projektledare

Marica Gardell

Karin Filhm